

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИЙН ОНШОТОЙ

ПАРТИЙНА
АЖАБДАЛ

Түнхэнэй аймагай „Сибиряк“ колхозой партийна организациин ажалшадай дунда
ябуулдаг политическэ хүдэлмэрин дүй дүршэлхөө

ХУРСА УГЫН ХҮСЭН ЕХЭ

БАШНА ЛЕНИНЭЙ түрөөр 100 жэлэй ой газа орохо ерөө. Түүхэд үзэгдөөгүй эхэ найрары ажал хүдэлмэри дээрэ амжалта туйлан, ажабайдалаа шэнэ шэнэ түүхэй хубилгата мануулан угтахэ гэгэн бүсэд нийтин хүдэлмэн дэлгэрээр үинэй. Республик дотороо мүршөө үүсхэгшдэ дэмжэн, манайшэ колхозой ажалшад В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ой хүндэлдэг зориулан, социализм мүршөө үргэн далайсагайгаар залгаа үүсхэгшдэ ажалшад ажалшад уржалтан байна.

Ингэжэ бид өнөөдөр хариуцагч доройтохон уяланууды абан байдаг. Агуухэ Ленинэй эхэ ойе найраралга тусэбта табан жэлэй хүүшын шиндэхэ жэлэй тулалхан умар бүришэ шанга эрилтэй, хүндэтэй хэрэг болоо. Умар нимэрэ колхозой партином, партийна эхин организациинд өнөөдөр амхидхы, элсүүлхы болон хүдэлмэрин үүргээ энэл асуудала зориулан хүдэлмэн, хүдэлмэнайр. Энээнхэ харуусалгагтай ямар хэрэг байха бэтой.

Ургэн нийтэ колхознигуудай жэргэн дуугар баталжа абан социализм уяланууды хүсэндэн хүргэхын тула, колхозойнгоо тосхон нууринуудай байдалы болбосон түхэлтэй болгохын тула партином хада дэлгэрэнгэ хэмжээ зориуланууды хараалтан байна.

Тинхээ нийтэ-политическэ хүдэлмэрин ургэнөөр, үр дүн эхэ-тэйгээр амхидхэн ябуулха гэжэ оролдосоо. Хүн зондо парти ба правительствын политическэ гайбарилан ойгуулаха, гададын болон гүрэнэй дотоодын байдала болжо байгаа али бүхы нийтэ-политическэ талаларгагтай хөөржэ үгэхэ хүдэлмэри энэ үедэ урда үндэстэй үргэн дэлгэрээр ябуулдаг, ябуулдагхарышэ гэсэн.

Нийтэ-политическэ хүдэлмэрин уял зоной дунда ябуулхада, тэрэнэ коллектив бүхэнэй хэрэг үйлдэтэй, ажал хүдэлмэри болон ажабайдалтай нягта холбоотой-гоор амхидхэ гэжэ хүсэлэгдөө. Колхознигуудай ажалтай бүтээсэ дээшлүүлхэ, үйлдэрин ашаг үрнэ арбадхата гаха матын гол шухала асуудалуудта анхараала хоол хандуулаха байгаггүй хала, ябуулхан ойлуулалжын хүдэлмэри хооной үгэ хүүр болоод лэ халаа эргэтэй х юм. Социализм уяланууды амжалтатгайгаар бөөдүүлхэ хэрэгтэ зүбөөр амхидхэн хэри мүршөө шиндэхы нуури ээлхэ байнанишэ элгэтэ. Тимхээ ажалшад болон коллективүүдэй дунда мүршөө амхидхэн, тэрэнэ хүдэлмэри, ажаасын хэри согоолоо, дунгуушын үргэн нийтэдэ харуулаха байха асуудалада тэн харуусалгагтайгаар анхараала гэхээ алау болохогүй.

Партиком болон партийна эхин организациинд олоной дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри амжалт коммуниснуудай, комсомолнуудай болон эдэбхитэй хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

эсэндэ түшгэлэн дэлгэрүүлнэ гэсэн. Энэ нийтин эхэ хэрэгтэ манай колхоздо байгуулагдан лекторнуудай хоёр бүлэгтэй гашууд. Таби гаран агитатор болон политинформаторууд, политическэ хуралд хүтэлбэрилдэг пропаганда-дистнууд бөөдэ дааж абанхай. Эдгэрэй олонхим эдэбхи үүсхэгшдэй, гурим журамтайгаар үндэлдэг, аша тушаар эхэ хүдэлмэри хэжэ байдаг шүү.

«Совет хүнэй морально-политическэ ариун сэрбэ шэнжэ шанар, оюун сэдхэлэй гол ёнонууд ба гурим зарнамал нормо хадаа бүхы социализм байгуулалтаар хүмүүжүүлэгдэдэг, нэн түрүүн үйлдэрин ба нийтэ-политическэ ажабайдала ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаха үедэ хүмүүжүүлэгдэдэг, тингээ партийна организацинуудай ябуулдаг үзэл сурталтай ажал ябуулгын гол удхааа, үргэн дэлсэлтээ дүлдэдэг байна...»

«В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо» зориулан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ.

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

ажабдайгай ургалга хүгжэлтэ тухай, аймаг соо боложо байхан болон тухай хүнүүдтэ сонсохожо байхада найр лэ гэсэ. Иматгал нийтэ-политическэ хүдэлмэри интеллигентин шугаргы хабаадалгатайгаар лекция, хөөрлөөдөн, анхал, кино харуула гаха матыс үнгаргэхөөр гална, үшөө тематическэ үлэбхүүд, алдар суутай хүнүүдтэй уулалга, эдэбхэ шэнэ ёноной заншалтай

гэсэмнай нийтэ-политическэ хүдэлмэрин баха нэгэ гол халаан гэсэ. В. И. Ленинэй гүн намтары, гайхамшаг ажал ябуулгы зургалан харуулаха зорилгоор тусхай стендүүд хунүүдэй олоор ябадаг, суглардаг нийтин газаруудта түхөөрөгдэ. Тэрэнэлэн колхозойнгоо түрүү гашуудтэй зургууд, ажадын абан социализм уяла болон ажал хүдэлмэрин ябасыс харуулан стенд болон

рортнуудта ошожо амарха, гурбан хүн Москва хотодохи ВДНХ харуха хуби золотой байба. Найр үр дүн туйланан хунүүдэ урма шуулын тулаша шан болгон 6000 түхэриг колхозной ёнонодо гаргалшаа бшуу.

Ургэнхэн жэлэй хэды уршагтай байбашы, иматгал колхознигуудай гашагай ажалтай ашаар ажамайтай табан жэлэй дүрбэдхи жэлэй ялала гэмгүйгээр үдөөгө гэсэ. Тарилгын галнтабашы, гектар бүришэ арбанхаа үрүлү центнер орооно тархан хураагдажа, хэрэгсэлдэ дүрэн хангабай. Захамнай аймагай Баян-Голой совхозой, мүн Уруунын совхозой малшалтай үхсэл дэмжэн манай колхозой түшүүд ялала найр амжалта тулалжа байна. Жэсэнь. А. Л. Поповой хүтэлбэрилдэг мал шахан таргалуудга булга малшал үбэтэй найр хуйтан харауудга шалгалта табанан майтайга толгой бүришэ шөгүүрөө мянган граммхаа үдээр нэмэлэн, бүхэдөө 310—320 килограмм хүдэртар махажуулан байха юм. Тэрэнэй шаханан малай центнер бүхэн колхоздоо 22 түхэриг 62 мүн-гэвэй сэрбэ олоо оруула. Нааилшадай дунда хоёр мянгантан улам олон боложо байна. Тэрэнэй дунда үнэлэ бүришөө 2505 килограмм мүн хаанан хаалишан Тариска Андерскаа онсо малгарна. Тинхээ Анна Казакова 2332 килограмм, Анна Сороковича 2231 килограмм мүн хаанан байха юм.

сэмбаршууд тосхой шэг шарайе шөгмөгдэдэг. Ханга газета, шог хадхуурта хуулануудай түрэг мэдээжэ ад даа. Эдгэр хада ганса найншыс дурда бэш, мүн дугуу дундуушын алирхайла хурса эвэсэг шүү.

В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойе угтажа байхан түхээт үедэ колхознигуудай эдэбхи үүсхэн, ажалтай дэбжэлдэ хэзэ хэзэ-найхыа онсо өөрэ шэнжэтэй. Ажалтай түрүүшүл улам олон болоо. Ганса 1969 ондо эгээл эрхын гүүлээн 63 гашуудтай (мүршөөнэй дүрмэй ёноор) колхозой гаргашар хооло ойрын кү-

хүрэгтэ. Староста болбо гурганшад хашээлдэ өрхөн гү, али эрэгүйшэ тэмдэгтэ байха зурра, хэзээлбэс таларгагтайд шалтаганинь элэрхөөдөг, конспектын шалгалсадаг, пропагандастын хэлэнь юмшэ бэша бэша абанхынь оролдодог гэсэ. Хэзээлбэс үдэшин 8 часта эхилдэг юм. Гурганшад булга суглархаа ури хуралсагай хэрэгсэлдэ (планка, диаграмм, ном хуудар, зураг гэхшалан) бэлдэл байдаг. Эзэ жэжэжэнь бэлдэ, шухала юмнүүдтэ пропагандагст сагаа үлүүдэ гаргалгалгай бшуу.

Энэ хуралсагай жэл эхилдээ, нэн түрүүлэн колхозой Жэсэнтэ шэнэ Уставай проекттай танилсаган, тэрэнине хамтааран зүбшэн хэлсэлэн, наамжа дуралдал оруулан, амжалтата хэри байхади. Мүн тэрэнэлэн Москвада болон коммунист ба хүдэлмэринэй партинуудай улаасоронд нийтэ үлэсхэн абан документууды, улаан «В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо» зориулан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхан зэргэтэйбди. Тингээдэ гол програмдааа орожо, политэкономий үзээжэ эхилдэг гэсэ.

КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхада, В. И. Ленинэй шухала шухала зорилготой удхалтай танилсаган. Жэсэнь, «Социализм—ленинизм» сурталтай бодото бээл мүн» гэгэн Тезисүүдэй хоёрдох бүтээгш шухал-дундай дайшалхы сохитонууд тухай хөөрөн. Эзэрхэ нуухай америан сэрэгшэдэй Сонинда гарган ааша тухай, тэрэнине бүхы дэлхэйд түрүү хүн түрэлтэй буруушажа байхан тухай хэлэнэ.

Хилин санахи оннинуудыс хөөржэ дүүргэдэг. «Сельская жизнь» газетэ абажа, тэндэ толидогон Харьковска областин Чуговска районной Кировой нэрэмжэтэ колхозой эрхим наалишан А. Логиновагай хөөрөөе уншажа үгөөб. Наалишад наалишангаа хөөрөөе харалтайгаар шагналал ёноороо

бигдана. Гургуулида ябгашад дурбан жэлэй туршада хураагдаа КПСС-эй түүүжэ, политэкономий, философиин ба научна коммунизмын үндэс нуури шухала хэрэгтэй юм. Мүнөө миний гургал нүхэл гурбадхи жэлээ марксизм-ленинизмын үндэс суртал шухала байда.

Хуралсагай хүдэлмэринэ эхилдээ, нэн түрүүлэн хэзээл бичэринэ яаж үнгаргэхэ байханаа түсээлдэг гуримтай. Табигалана тэмээс тайбарилжа үгэнэй улаа гурганшад гурган асуудалуудта хэрүү гэхэ умар болодог. Тингээдэ тэмээс хабаатай зүйлүүдэ найр мэдэхэ эрилтэ табигална бээ. Имар нэгэн материал улаан тайбарилан хөөрбэй байхада, тэрэнэ мүнөөнэй байдалтай холбожо, жэжээ баримтанууды дурлан харуулаха түсээлдэг гуримтай. Хэлэнь юмшэ миний гурганшадга ямар эрэгтэй ойлогоншэ мэдэхын, шалгалтын тулаша хэн нэгэнэнэ асуулаа абалдаа, байдал болохотой галса бодогшб. Политическэ хуралсага ябгашадай ойлогсо ганса энэгээр шалгалгана бэш ааб даа. Улаан тэмээс дабталгы асуудал, харуугай гуримар эрилдэгшб. Нимэ гурим хананшыс хэрэгсэлдэг бээ. Хэний ямар-рар харуусалыс тодорхойлон, тусхай сэгналтэ журнал дээрэ табигалдаг.

Хурганшад өнөөдөр дундаа гурганшад староста миний хүдэлмэридэ горитой тулалжа

хүдэлмэри хэри хэри гү, али эрэгүйшэ тэмдэгтэ байха зурра, хэзээлбэс таларгагтайд шалтаганинь элэрхөөдөг, конспектын шалгалсадаг, пропагандастын хэлэнь юмшэ бэша бэша абанхынь оролдодог гэсэ. Хэзээлбэс үдэшин 8 часта эхилдэг юм. Гурганшад булга суглархаа ури хуралсагай хэрэгсэлдэ (планка, диаграмм, ном хуудар, зураг гэхшалан) бэлдэл байдаг. Эзэ жэжэжэнь бэлдэ, шухала юмнүүдтэ пропагандагст сагаа үлүүдэ гаргалгалгай бшуу.

Энэ хуралсагай жэл эхилдээ, нэн түрүүлэн колхозой Жэсэнтэ шэнэ Уставай проекттай танилсаган, тэрэнине хамтааран зүбшэн хэлсэлэн, наамжа дуралдал оруулан, амжалтата хэри байхади. Мүн тэрэнэлэн Москвада болон коммунист ба хүдэлмэринэй партинуудай улаасоронд нийтэ үлэсхэн абан документууды, улаан «В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо» зориулан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхан зэргэтэйбди. Тингээдэ гол програмдааа орожо, политэкономий үзээжэ эхилдэг гэсэ.

КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхада, В. И. Ленинэй шухала шухала зорилготой удхалтай танилсаган. Жэсэнь, «Социализм—ленинизм» сурталтай бодото бээл мүн» гэгэн Тезисүүдэй хоёрдох бүтээгш шухал-дундай дайшалхы сохитонууд тухай хөөрөн. Эзэрхэ нуухай америан сэрэгшэдэй Сонинда гарган ааша тухай, тэрэнине бүхы дэлхэйд түрүү хүн түрэлтэй буруушажа байхан тухай хэлэнэ.

Хилин санахи оннинуудыс хөөржэ дүүргэдэг. «Сельская жизнь» газетэ абажа, тэндэ толидогон Харьковска областин Чуговска районной Кировой нэрэмжэтэ колхозой эрхим наалишан А. Логиновагай хөөрөөе уншажа үгөөб. Наалишад наалишангаа хөөрөөе харалтайгаар шагналал ёноороо

бигдана. Гургуулида ябгашад дурбан жэлэй туршада хураагдаа КПСС-эй түүүжэ, политэкономий, философиин ба научна коммунизмын үндэс нуури шухала хэрэгтэй юм. Мүнөө миний гургал нүхэл гурбадхи жэлээ марксизм-ленинизмын үндэс суртал шухала байда.

Хуралсагай хүдэлмэринэ эхилдээ, нэн түрүүлэн хэзээл бичэринэ яаж үнгаргэхэ байханаа түсээлдэг гуримтай. Табигалана тэмээс тайбарилжа үгэнэй улаа гурганшад гурган асуудалуудта хэрүү гэхэ умар болодог. Тингээдэ тэмээс хабаатай зүйлүүдэ найр мэдэхэ эрилтэ табигална бээ. Имар нэгэн материал улаан тайбарилан хөөрбэй байхада, тэрэнэ мүнөөнэй байдалтай холбожо, жэжээ баримтанууды дурлан харуулаха түсээлдэг гуримтай. Хэлэнь юмшэ миний гурганшадга ямар эрэгтэй ойлогоншэ мэдэхын, шалгалтын тулаша хэн нэгэнэнэ асуулаа абалдаа, байдал болохотой галса бодогшб. Политическэ хуралсага ябгашадай ойлогсо ганса энэгээр шалгалгана бэш ааб даа. Улаан тэмээс дабталгы асуудал, харуугай гуримар эрилдэгшб. Нимэ гурим хананшыс хэрэгсэлдэг бээ. Хэний ямар-рар харуусалыс тодорхойлон, тусхай сэгналтэ журнал дээрэ табигалдаг.

Хурганшад өнөөдөр дундаа гурганшад староста миний хүдэлмэридэ горитой тулалжа

хүдэлмэри хэри хэри гү, али эрэгүйшэ тэмдэгтэ байха зурра, хэзээлбэс таларгагтайд шалтаганинь элэрхөөдөг, конспектын шалгалсадаг, пропагандастын хэлэнь юмшэ бэша бэша абанхынь оролдодог гэсэ. Хэзээлбэс үдэшин 8 часта эхилдэг юм. Гурганшад булга суглархаа ури хуралсагай хэрэгсэлдэ (планка, диаграмм, ном хуудар, зураг гэхшалан) бэлдэл байдаг. Эзэ жэжэжэнь бэлдэ, шухала юмнүүдтэ пропагандагст сагаа үлүүдэ гаргалгалгай бшуу.

Энэ хуралсагай жэл эхилдээ, нэн түрүүлэн колхозой Жэсэнтэ шэнэ Уставай проекттай танилсаган, тэрэнине хамтааран зүбшэн хэлсэлэн, наамжа дуралдал оруулан, амжалтата хэри байхади. Мүн тэрэнэлэн Москвада болон коммунист ба хүдэлмэринэй партинуудай улаасоронд нийтэ үлэсхэн абан документууды, улаан «В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо» зориулан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхан зэргэтэйбди. Тингээдэ гол програмдааа орожо, политэкономий үзээжэ эхилдэг гэсэ.

КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхада, В. И. Ленинэй шухала шухала зорилготой удхалтай танилсаган. Жэсэнь, «Социализм—ленинизм» сурталтай бодото бээл мүн» гэгэн Тезисүүдэй хоёрдох бүтээгш шухал-дундай дайшалхы сохитонууд тухай хөөрөн. Эзэрхэ нуухай америан сэрэгшэдэй Сонинда гарган ааша тухай, тэрэнине бүхы дэлхэйд түрүү хүн түрэлтэй буруушажа байхан тухай хэлэнэ.

Хилин санахи оннинуудыс хөөржэ дүүргэдэг. «Сельская жизнь» газетэ абажа, тэндэ толидогон Харьковска областин Чуговска районной Кировой нэрэмжэтэ колхозой эрхим наалишан А. Логиновагай хөөрөөе уншажа үгөөб. Наалишад наалишангаа хөөрөөе харалтайгаар шагналал ёноороо

бигдана. Гургуулида ябгашад дурбан жэлэй туршада хураагдаа КПСС-эй түүүжэ, политэкономий, философиин ба научна коммунизмын үндэс нуури шухала хэрэгтэй юм. Мүнөө миний гургал нүхэл гурбадхи жэлээ марксизм-ленинизмын үндэс суртал шухала байда.

Хуралсагай хүдэлмэринэ эхилдээ, нэн түрүүлэн хэзээл бичэринэ яаж үнгаргэхэ байханаа түсээлдэг гуримтай. Табигалана тэмээс тайбарилжа үгэнэй улаа гурганшад гурган асуудалуудта хэрүү гэхэ умар болодог. Тингээдэ тэмээс хабаатай зүйлүүдэ найр мэдэхэ эрилтэ табигална бээ. Имар нэгэн материал улаан тайбарилан хөөрбэй байхада, тэрэнэ мүнөөнэй байдалтай холбожо, жэжээ баримтанууды дурлан харуулаха түсээлдэг гуримтай. Хэлэнь юмшэ миний гурганшадга ямар эрэгтэй ойлогоншэ мэдэхын, шалгалтын тулаша хэн нэгэнэнэ асуулаа абалдаа, байдал болохотой галса бодогшб. Политическэ хуралсага ябгашадай ойлогсо ганса энэгээр шалгалгана бэш ааб даа. Улаан тэмээс дабталгы асуудал, харуугай гуримар эрилдэгшб. Нимэ гурим хананшыс хэрэгсэлдэг бээ. Хэний ямар-рар харуусалыс тодорхойлон, тусхай сэгналтэ журнал дээрэ табигалдаг.

Хурганшад өнөөдөр дундаа гурганшад староста миний хүдэлмэридэ горитой тулалжа

хүдэлмэри хэри хэри гү, али эрэгүйшэ тэмдэгтэ байха зурра, хэзээлбэс таларгагтайд шалтаганинь элэрхөөдөг, конспектын шалгалсадаг, пропагандастын хэлэнь юмшэ бэша бэша абанхынь оролдодог гэсэ. Хэзээлбэс үдэшин 8 часта эхилдэг юм. Гурганшад булга суглархаа ури хуралсагай хэрэгсэлдэ (планка, диаграмм, ном хуудар, зураг гэхшалан) бэлдэл байдаг. Эзэ жэжэжэнь бэлдэ, шухала юмнүүдтэ пропагандагст сагаа үлүүдэ гаргалгалгай бшуу.

Энэ хуралсагай жэл эхилдээ, нэн түрүүлэн колхозой Жэсэнтэ шэнэ Уставай проекттай танилсаган, тэрэнине хамтааран зүбшэн хэлсэлэн, наамжа дуралдал оруулан, амжалтата хэри байхади. Мүн тэрэнэлэн Москвада болон коммунист ба хүдэлмэринэй партинуудай улаасоронд нийтэ үлэсхэн абан документууды, улаан «В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо» зориулан КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхан зэргэтэйбди. Тингээдэ гол програмдааа орожо, политэкономий үзээжэ эхилдэг гэсэ.

КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдхэ шухалхада, В. И. Ленинэй шухала шухала зорилготой удхалтай танилсаган. Жэсэнь, «Социализм—ленинизм» сурталтай бодото бээл мүн» гэгэн Тезисүүдэй хоёрдох бүтээгш шухал-дундай дайшалхы сохитонууд тухай хөөрөн. Эзэрхэ нуухай америан сэрэгшэдэй Сонинда гарган ааша тухай, тэрэнине бүхы дэлхэйд түрүү хүн түрэлтэй буруушажа байхан тухай хэлэнэ.

Хилин санахи оннинуудыс хөөржэ дүүргэдэг. «Сельская жизнь» газетэ абажа, тэндэ толидогон Харьковска областин Чуговска районной Кировой нэрэмжэтэ колхозой эрхим наалишан А. Логиновагай хөөрөөе уншажа үгөөб. Наалишад наалишангаа хөөрөөе харалтайгаар шагналал ёноороо

Олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

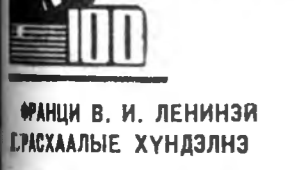
Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ хуулаа амхидхэн хэри. Колхознигуудай байдал тухай, колхознигуудай ажал тухай, культурина

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри олоной дунда ябуулха хэрэгтэй клуб болон библиотекын хүдэлмэригшэд эхэ тува хүргэдэг. Тээ нэгэ колхоз дотороо хэри байхан хүдэлмэри дүрэн клубай, гурбан библиотекын хүдэлмэригшэд эхэл хуан ха юм даа. Нийтэ-политическэ эхэл зоно концерт, наада табижа, зүрхэ сэлхэлинь баясуулаха, ядала болон номууды унушуулаха, оюун болон баяжуулаха байха гэжэ хүндэтэй үйлдэ шүү. Гада колхоздоннай нийтэ-политическэ х

ВУХЫ ДЭЛХЭЙ БЭЛДЭНЭ

Франц В. И. Ленинэй Грассхалье хүндэлнэ

100 жэлэй ойн баярай урда тээхи үдэрүүдтэ хүнүүд хүтмэл, залуугүй тон олоороо музейүүдтэ ерөжэ харана. Дэлхэйн пролетариадтой вождин ажабайдал, ажал ябуулга тухай хөөрхөн экспонадууды, ленинскэ үзэл бололой бодото дээрэ бэелүүлэгдэжэ байханда зориулагданан диапозитивүүд, фильмүүдые һонирхон харана.

Эзэ музейнүүд ленинзмын хургаал тайлбарлан ойлгуула гурламтанууд болоо. Музейнүүдэй хүдэлмэрилгшээ оройной хотонуудта пүүдэл выставкунууды, Ленинэй хургаала зориулагданан лекцинууды, ленинскэ конкурсууды, В. И. Ленинэй Польшодохи, Советүүдэй орондох ажабайдал ба ажал ябуулга тухай залуушуудта зориулагданан олимпиадууды эмихдэнэ.

ЗОХЕЛНУУДЫН ОЛООР ХЭБЛЭГДЭНЭ
БЕЛГРАД. (ТАСС). Югославини нислэл хото—Белградта В. И. Ленинэй зохёлнуудай 16 том, Скопле хотодо 11 том хэблэгдэжэ дуурэб. Ленинэй зохёлнуудай Советскэ Союзта табадаха хэблэгдэны үндэһ болгон, В. И. Ленинэй зохёлнуудай 40 томтой сугалуулар серб-хорват хэлэн дээрэ гаргаха эхэ хүдэлмэри хэблэжэ байна гада уласкооронд хүдэлмэринэй хүдэлмэри институтай хүдэлмэрилгшээ ТАСС-ай корреспондентэй мэдээсэ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 7 томны хэблэлэй газарта тушаагдаха, харин 1974 ондо Ленинэй бүхэ зохёлнууд хэблэгдэжэ дүүрэхэ юм.

ХУСАЛ БЭШЭ МЭДЭЭНЭЙ ӨБООР. Югославиза зайнай хойтохи жэлнүүдхэ 1969 он хүрэтэр Ленинэй зохёлнууд 2300 мянган хонгэ тиражтайгаар хэблэгдэн гараа

АГУУ ОЙЕ УГУУЛАН
ХАНОЙ. (ТАСС). В. И. Ленинэй зохёлнуудай хүсэд сугалууларини 35-дахн том вьетнам хэлэн дээрэ хэблэгдэн гаргагдахаар ДРП-дэ бэлдэгдэжэ байна гэжэ Политбюро хэблэгдэжэ хэблэлэй директор Фан Тин Тьнь ТАСС-ай корреспондентэй хэблэгдэхөө мэдээсэб. Имперализм, гүрэн, пролетариатай диктатура тухай асуудалуудар Ленинэй зохёлнуудай 25 сугалуудар мүн дэ хэблэгдэжэ байна. Ленинэй 10 хонгэ, тэрэ тоодо «Юу хэблэб», «Гүрэн ба революци», «Комму-

низмда «зүүнэй тала» баримталдаг үндэһэй үшөөн», «Имперализм хадаа капитализмн дээдэ шата мүн» гэхэн зохёлнууд дахинаа хэблэгдэн гаргагдаха юм.

КАЛЬКУТТА. (ТАСС). Баруун Бенгалин нислэл, Индин, промишленна томо түб—Калькутта хотодо В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойн үргэнээр тэмгэлэхэнь. Түб үйлсэндэй нэгэндэн Ленинэй нэрэ олгодог. Совет гүрэннэй байгуулагшдаа зориулагданан выставкунууд, семинарууд, митингунууд эндэ болоо.

Дурбан театрай сценэ дээрэ Ленин тухай зүжэгүүд харуулагдана. Марксистско-ленинскэ литература, вожэ тухай номууд магаинууд со олоор табигдаа. Калькутта хотодо, Баруун Бенгалин бүхэ шат дотор апрелин 16-һаа ленинскэ долоон хонгэ эхилхэ, харин апрелин 22-го агуухэ вождини нэрэмжэтэ үйлсэдэ В. И. Ленинэй хүшөө нэгдэхэ юм.

БАРУУН БЕРЛИН. (ТАСС). Баруун Берлинэй Социалист нэгэдэмтэ партиин правлен Ленинэй хургалтай уха шанар тухай хэдэ хэдэ лекцинууд болон эмхэлхэнууды эмихдэхэнь. «Имперализмн шатадахы хэблэгдэжэ асуудалай ангин уха шанар тухай Ленинэй хургаал ба чүнөөдэрэйн уха шанар». «Капитализмнаа социализмда оролтин юрэнхы хуули ёһон ба национализм аһон шэнжэнүүд тухай ленин асуудалуудар партиин гашүүдэ лекцинууд уншагдаа. В. И. Ленинэй «Демократическа революци социал-демократуудай хоёр тактика», «Гүрэн ба революци», «Имперализм хадаа капитализмн дээдэ шата мүн» гэхэн зохёлнуудта, парти тухай Ленинэй хургаала зориулагданан брошюрууд марксистско-ленинскэ теори шудалгашдаа зориулан хэблэгдэжэ.

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Суббото бүри харуулагдаа «Ленинскэ үзэлнүүд» телевизор харагшадтай дунда хүндэтэй болохой. В. И. Ленин, агуухэ Октябрьин социалист революци тухай уран найхал ба документальна 17 фильм гурбан бара соо Конгодо харуулагдаа.

Дулмагар Зодбесна Балданова арба гаран жэлдэ багшлана. Дүй дүрлөөр бэлэ болго — нүхэр Балданова өөрынөө хоёрдхи классые орхино, нэгдэххи классыа шэнэ программаар худалжэ эхилхэн юм.

Мүнөө шэнэ программаар түрлэх хэлэ заахандаа, үхибүүдые уран гоёр, үхдэнь ойлгуула унушуулан хургаха гэшээ тон эхэ уха шанартай. Тиммэээ гүрэн Балданова гол анхаралаа уншагда хандуула. Зарим багшанар «Узгал» гаргалгаа уадуулуудай (декабр) харин һүүд болотой, харин Дулмагар Зодбесна «Узгал» эртэ, декабрин эхэндэ, үзэжэ дүүрэгдэ. «Түрлэх хэлэн» оройн байгаа.

Уншагда гаргалгые шадаат наа гурба харин туршада дүүрэгдэ, үхибүүд саансада уншалгда ядаддаггүй, хургалтай жэлдэ хоёрдхи хургалта хургалтай жэлдэ байнаар уншаха дадалтай болодог, гэжэ багша өөрынгоёо наанама хоёрэнэ.

Шэнэ программаар үхибүүдые мүнөөнэй эртэдэ харуусамаар хургаана ба хүмүүшүүлгэ байлал багшанар республика доторнай олон гэшээ.

Мүнөөнэй шэнэ программаар түрлэх хэлэ заахандаа, багшанар түбхын түрүүндэ уран уншалгада анхаралаа табиха болоно. Тээд уран уншалгы нэгдэххи класснаа эхилжэ зүбөөр эмхидхэхэ гэшээ хүнгэн хэрэг бэшэ байха. Сэхмнэ хөлхөдэ, зарим багшанар өһөндөө уран гоёр уншаха шададаггүй.

Эхин хургуулин болон буряад хэлэ ба литературын багшанарта туналмажа үзүүлэхэ зорилготойгоор Буряадай АССР-эй Гэгээрэлий министрество фонхрестомати бин болгохын тула 1969 ондо бэлдэхэлэй эхэлхэн худалмэри буудуулан юм. Тус фонхрестоматидэ нэгдэххи класснаа 10-дахн класс хүрэтэр шэнэ программаар хараалагдахан материалнууд оруулагданай. Мүнөө илэтинкунууд Москвада бэлэн боложо байна.

Шэнэ программаар ажаллажа байхан багшанарта методическа туналмажа хүргэхэ тон шуухала. Ушар тиммэээ Гэгээрэлий министрество багшанарай мэрэгжэл дээшлүүлэхэ институт хоёр зарим тоды худалмэри ябуула. Жэ шэнэ, номой авторнууд «Узгал», «Бувар», «Түрлэх хэлэн», «Русский язык» номуудта методическа хульбэринүүдые бэлэ, ород болон буряад хэлээр, математикаур дидактическа материалнууд зохиогдонхой.

Гэбшэ шэнэ программада оруулагданан классуудай худалмэри танилсахада, дүүдэ дундад ушарна. Тэдэной гол шатаануудын гэхэдэ, зарим хургуулинуудай хүтэлмэрилгшээ нэгдэххи классуудта анхаралаа ба

гээр хандуула, багшанарта методическа туналмажа хүргэнгүй. Хургалтай нэгдэххи хахад жэлдэ дунгуудые харахада, банаага армармаар бэшэ ха. Жэ шэнэ, республикын хургуулин нэгдэххи классуудта 19 мянга шахуу үхибүүд хуралсаа, харин тэдэной 800 гаранниин мүн гэхэн сэнгалтэ абанан юм. Илангааа Мухар Шоборай, Зэдэн, Сэлэнгын ай магуудай хургуулинууд мун дунгуудтай гаранан байна.

Хоёрдхи классууд 1970—1971 онуудай хургалтай жэлдэ шэнэ программада оруулагдаха. Мүнөө бэлдэхэлэй худалмэри ябуулагдаха эхилхэн.

1971 ондо эхэлхэн хубилгалтунууд болоо, жэ шэнэ гурбадхи классууд шэнэ программаар үзэжэ эхилхэ, тийхэдэ дүрбэххи классууд эхин хургуулинууднаа гаргалдан, найман жэлэй болодо гүдэн хургуулинуудта оруулагдаха, бүхэ предметиуды шэнэ программаар шудалха. Энэнай урда шанартай хэрэг болон. Арадай гэгээрэлий худалмэрилгшээ, багшанар ба хургуулин хүтэлмэрилгшээд түбхын түрүүндэ түрэл

хидэй болон олонинтын дунда ойлгуулажын худалмэри үргэнөөр ябуулаха уялагтай. Дүрбэххи классыа ерөнхон үхибүүд эрдэмэй үндэһ нуурине үзэжэ эхилхэ болоно, тиммэээ ахмад классуудта ажаллажа байхан багшанар 4-дахн классыа предметиудые зааха методико гүнзэггээр шудалха ёһотой.

Дүрбэххи классыа хургалтай үзэхэ шэнэ номууд мүнөө зохиогдожо байна, тэдэной 1971 ондо хэблэгдэхэ.

Дүрбэххи классуудые предмети заалгада оруулын тула бэшэнь олон асуудалууды шиндхэхэ хэрэгтэй. Хургуулин хургалтай шэнэ программаар хургаха хэрэгтэ түрлэхдэй, олонинтын, партиин совет эмхи зургаануудай туналмажа аргагүй хэрэгтэй. Ушар тиммэээ манай республикын арадай гэгээрэлий худалмэрилгшээ партиин совет эмхи зургаануудай туналмажаар хургуулин урда табигдаад байхан зорилгонууды бэлдүүлэхэ хэрэгтэ эдэххи хэблэгдээр оролсожо, агуухэ багша В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойн нэрэтэй түрэтгээр урдахын тула бэлдэхэлэй худалмэри хаа хаангүй үргэн далайсагайгаар ябуулаха байна.

Д. ОШОРОВ, Гэгээрэлий министрество инспектор.

Ханда Юмжаловна Доржиева Захамнай аймагай хургуулинуудта 25 жэл соо табалгарайгүй худалмэрилжэ байна. Энэ нүхэр мүнөө Мэлын найман жэлэй хургуулин эхин классуудай багша юм. Арадай гэгээрэлий зургаануудта олон жэл соо худалмэрилжэ, хургалтай ба хүмүүшүүлгын худалмэри эмхидхэхэ талаар найн дүй дүрлэлтэй болохой.

Коммунист ажалай удиркин Надежда Доржиевна Шобосоева Улаан-Удын трикотажна фабрикада оёлошнооор худалмэри. Нүхэр Шобосоевагай оёһон хубсанан найманшанартай, таарамжатай зохид байдаг. Тэрэ халаан бүрингөө даабари 150 процент дүүрэгдэ юм. А. МАНТАЕВАН фото.

Республикын арадай хиналтын комитедтэ

Элдэб лизин трактор, комбайнуудай, ЗИС-355 маркын автомашинуудай двигателиүүдые зааха найн түхөөрлэг, багажа эмсэгтэй «Сельхозтехника» предриятинуудай нэгэн—Тарбагатайн мастерской болоо. Гэбшэ хүсэндэ, «Гүрэн ба революци», «Имперализм хадаа капитализмн дээдэ шата мүн» гэхэн зохёлнуудта, парти тухай Ленинэй хургаала зориулагданан брошюрууд марксистско-ленинскэ теори шудалгашдаа зориулан хэблэгдэжэ.

Тусэб даалгавраа шанарай талааршэ тон мууса бэелүүлэ. Голлоһоо гаргалган тушаан республикынэй колхоз, совхозууднаа үндэрхан жалэй туршада 69 мянга дундэ бшадгын. Тинн 27 двигател мастерскойдо хооргоёо бусаагдаха, хоёрдоёо заагдахан, үшөө 42-нь колхоз, совхозууд өһөндынгөө хүсөөр дахад заахан байха юм. Худалмэрин шар

байгша оной хоёр харын дунгөөршэ хангалтай бэшэ. Жэ шэнэ, хэлэ, январь соо заагдахан бүхэ двигателиүүдэй 12 процентн голлоһонтой гэжэ элрхөн байна. Ямар ушарнаа тус мастерской нима бүтээсэ багатайгаар, шанар муутайгаар хүтэлнэ гэжэ шалгалта хэгдээд, тэрэной дүн республикын арадай хиналтын комитедэй ээлжэтэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэб.

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй Улаан-Удын таһагые эрхилгшээ нүхэр Ситенов, ахаалгыа нилжэ нэр нүхэр Григорьев заабаарийгай явса, шанар дээшлүүлжэ тушаа ард шууд хэмжээ абаагүй. Мастерскойдо худалмэрилгшээ ажалай эмхидхэл мун, худалмэрин шарай хойноһоо хиналта буула. Голлоһоо гаргалган харуусагдаха бэлдүүлэгдэдэггүй байна. Мастерскойн кадрнуудай дунда хүмүүшүүлгын худалмэри хангал

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЯРУУНААА МЭДЭЭСЭНЭ

Аймагай түб Нархата тосхой Пионерүүдэй байшанда Советскэ Союзай Герой Иван Максимович Трофимов ба Социалист Ажалай Герой Иокто Номтоевич Номтоевтой уулзалга халхан үнгэрэгдэб. Нархатын дунда хургуулин директор нүхэр Цыдыпов уулзалга нээжэ, нотагайнгаа эдэ габыята нүхэдэй намтар тухай тодорхойгоор хөөржэ, сугларашта зоние эхэтэ һонирхуула. Удаань комсомолой райкомой нэгдэххи секретарь Виноградов, Нархатын техникческэ мэргэжэлэй училищини хурашта Старкова, аймаггүйсэдкомой культурын таһагые даагша Ковальчук, хүдөө ажлын

хүдэлмэрилгшээдэй профсоюзай райкомой түрүүлгшэ Кугаевский ба бусад үгэ хэлэхэдэ, өһөндынгеройнуудта баяр хүргэжэ, саашанга ажалдаа амжалтатайгаар худалмэри хүүсэб.

Социалист Ажалай Герой И. Н. Номтоев өөрынгөө, нүхэрэйгөө зүгһөө сугларашта зондо хани халуунаар угтаһандан баяр баясхалан хүргөө.

Уулзалгын түгсэхэлд Нархатын дунда хургуулин дуу, хөгжөөй бүргэмэй гашүүд үргэн программатай, концерт-наада табижа, суглараштадые баясуула.

Удаань энэ колхозой түрүүлгшэ Намжил Юмсурунович Намсараев уулзалгада хабалдан Б. Д. Доржиева, Ц. З. Цыбикова, Э. И. Жалсанов гэгшээтэ дурахаалай бэлэгүүдые баруула.

Ленинэй орденээр шагнагдахан нүхэдтэй уулзалга Ульдэргэ, Эгэтын алагта болоо.

М. ЯКОВЛЕВ.

Ленинэй орденей бин болгодоһоор 40 жэлэй ойдо зориулан үдэш энэ аймагай «Дружба» колхозой түб Мужиха тосхойдо болоо. Энэ уулзалгада тус орденээр шагнагдахан ажалай түрүүшүүд: Балжит Доржиева Аюшев (мүнөө пенсионер), Нархатын совхозой хоншон Цырма Зодбесна Цыбикова, Яруунын совхозой ахалагша хоншон Эрдэн Цыремпилович Жалсанов гэгшээ хабалдаасаа. Ленинэй орденээр шагнагдахан нүхэдтэй уулзалгын баяр ёһололой суглаае колхозой паркомой секретарь Бато Цыдыпов Цырендытыков нээб.

Гүрэн түрэн дэ 10 хайр — Ленинэй ордендэ хүртэһэн эдэ нүхэдөөрөө хазээдшэе омогорхон

жо ябахадни,—гэһэн үгэнүүдээр комсомол басаган Зоя Цыренжапова элидэхэ дүүрэгбэ. «Дружба» колхозой түрүү хоншон Балдан-Дамба Ринчинов, РСФСР-эй габьяата багша Мария Захаровна Янгутова гэгшээ Ленинэй орденей нүхэдтэ хани халуунаар амаршалаа.

Удаань энэ колхозой түрүүлгшэ Намжил Юмсурунович Намсараев уулзалгада хабалдан Б. Д. Доржиева, Ц. З. Цыбикова, Э. И. Жалсанов гэгшээтэ дурахаалай бэлэгүүдые баруула.

Ленинэй орденээр шагнагдахан нүхэдтэй уулзалга Ульдэргэ, Эгэтын алагта болоо.

М. ЯКОВЛЕВ.

Техникэ найнаар заһабарилха

тайгүй. Ажалай журам була. Хүндэй худалмэридэе гаралдаггүй, гэгдээд ушар олон. Мэргэжэлдэ дээшлүүлэхэ хуралсал үгэ. Эдэ бүгдэ шалтаганнаа олон худалмэришэд ажалнаа гаража ошоно. Нёдондо 35 худалмэришэд мастерскойдо ерэхэ худалмэри, харин 28 хүн гаража ошоһон байна.

Буряадай АССР-ай Министруудтэй Советэй «Сельхозтехника» нэгдэлэй заһабарилгын управлени (нүхэл Төмөцөв, Шафиров) тус мастерской худалмэри шалгалта, зохино туһаламжа үзүүлэх ёһотой аад, тэрэнээ хүсэд бэлдүүлгшгүй гэжэ комитедэй заседани дээрэ тэмгэлэгдэб.

Дээрэ дуралданан дугадалнуудые усалдахын, двигателиүүдые заһабарилха тусэб даалгавринууды дүүргэхын, голлоһоо гаргахые болоулын, техникэ заһабарилгын шар дээшлүүлхын түлөө ард шууд хэмжээнүүдые аба-

тагүй. Ажалай журам була. Хүндэй худалмэридэе гаралдаггүй, гэгдээд ушар олон. Мэргэжэлдэ дээшлүүлэхэ хуралсал үгэ. Эдэ бүгдэ шалтаганнаа олон худалмэришэд ажалнаа гаража ошоно. Нёдондо 35 худалмэришэд мастерскойдо ерэхэ худалмэри, харин 28 хүн гаража ошоһон байна.

Буряадай АССР-ай Министруудтэй Советэй «Сельхозтехника» нэгдэлэй заһабарилгын управлени (нүхэл Төмөцөв, Шафиров) тус мастерской худалмэри шалгалта, зохино туһаламжа үзүүлэх ёһотой аад, тэрэнээ хүсэд бэлдүүлгшгүй гэжэ комитедэй заседани дээрэ тэмгэлэгдэб.

Дээрэ дуралданан дугадалнуудые усалдахын, двигателиүүдые заһабарилха тусэб даалгавринууды дүүргэхын, голлоһоо гаргахые болоулын, техникэ заһабарилгын шар дээшлүүлхын түлөө ард шууд хэмжээнүүдые аба-

тэ ябадаг байхан нүхэдтэ ндо олоһон шадабаринг хохомоо хургуулида худалмэри хэлэ хэрэгтэй болохо.

Эрээдүйн багшанар үзэл сурталтай талаар тон найн бэлдэхэлэй байха ёһотой. Яахалаа гэгбэл, шабараа буржуазна элдэб үзэл бололой эбсэггүйгөөр хүмүүшүүлэхэ уялагтай бшууби.

Тиммэээ манай институтта хуржаа байгшад гансахан ном үзэжэ эрдэм шудалха бэшэ, мүн баша олоно оюмнда хуржаа оролоно ха юм. Жэ шэнэ, түүхэ, хэлэ бэшгэй факультетэй дэргэтэ «Байгалай долгин» гэжэ нэрэтэй дуу, хатарай ансамбля студентэр эдэхитэй гэгээр хабалдааг. Ансамбл нёдондо жэлдэ Шэтын багшанарай ба медицинскэ институтуудта айлшалажа, концертүүдые харуулаа һэн.

Ансамбляда хабалдагшад нэгдээрээ, бүлгөөрөө дуудлажа, хатаржа хуралхаа гадна, хурдаг хуралхайнай кружоке хүтэлмэрилжэ, хүүгдые хургаха дадалтай болохо юм ааб даа.

Эрээдүйн багшанар үзэл сурталтай талаар тон найн бэлдэхэлэй байха ёһотой. Яахалаа гэгбэл, шабараа буржуазна элдэб үзэл бололой эбсэггүйгөөр хүмүүшүүлэхэ уялагтай бшууби.

Тиммэээ манай институтта хуржаа байгшад гансахан ном үзэжэ эрдэм шудалха бэшэ, мүн баша олоно оюмнда хуржаа оролоно ха юм. Жэ шэнэ, түүхэ, хэлэ бэшгэй факультетэй дэргэтэ «Байгалай долгин» гэжэ нэрэтэй дуу, хатарай ансамбля студентэр эдэхитэй гэгээр хабалдааг. Ансамбл нёдондо жэлдэ Шэтын багшанарай ба медицинскэ институтуудта айлшалажа, концертүүдые харуулаа һэн.

Ансамбляда хабалдагшад нэгдээрээ, бүлгөөрөө дуудлажа, хатаржа хуралхаа гадна, хурдаг хуралхайнай кружоке хүтэлмэрилжэ, хүүгдые хургаха дадалтай болохо юм ааб даа.

Эрээдүйн багшанар үзэл сурталтай талаар тон найн бэлдэхэлэй байха ёһотой. Яахалаа гэгбэл, шабараа буржуазна элдэб үзэл бололой эбсэггүйгөөр хүмүүшүүлэхэ уялагтай бшууби.

Тиммэээ манай институтта хуржаа байгшад гансахан ном үзэжэ эрдэм шудалха бэшэ, мүн баша олоно оюмнда хуржаа оролоно ха юм. Жэ шэнэ, түүхэ, хэлэ бэшгэй факультетэй дэргэтэ «Байгалай долгин» гэжэ нэрэтэй дуу, хатарай ансамбля студентэр эдэхитэй гэгээр хабалдааг. Ансамбл нёдондо жэлдэ Шэтын багшанарай ба медицинскэ институтуудта айлшалажа, концертүүдые харуулаа һэн.

Ансамбляда хабалдагшад нэгдээрээ, бүлгөөрөө дуудлажа, хатаржа хуралхаа гадна, хурдаг хуралхайнай кружоке хүтэлмэрилжэ, хүүгдые хургаха дадалтай болохо юм ааб даа.

Эрээдүйн багшанар үзэл сурталтай талаар тон найн бэлдэхэлэй байха ёһотой. Яахалаа гэгбэл, шабараа буржуазна элдэб үзэл бололой эбсэггүйгөөр хүмүүшүүлэхэ уялагтай бшууби.

ПРОГРАММА ЯМАРААР ВЭЛҮҮЛЭРДЭНЭ?

ХИЙБҮҮДТЭ ЗААЖА БАЙХАДА...

1970 онуудай хуралсаһыа гургуулинуудтэй нэгдэжэ баша. Ушарин, юмб 1969 оной сентябрин 1-ондхи буряад классууд ород шэнэ зурга хуралсалтай шэбэ болон программануудта хонгодо.

Эхин классыа хургалтай шэнэ программаар эрдэм бэшгэтэ үгэ тула хамаган гургуундэ эрхэтэдэ харуусамаа нодогдотэй. Тиммэээ хургалтай шэнэ «Узгал», «Бук», «Сурхал хэлэн», «Русский язык» мэтэ номууд шаанээр худалмэрилгшээ юм. Ушөөр багшанарта туһалаха зохиогдо методическа туһалуудан ном гаргаа.

Шэнэ программин эрилтээр урлагын үхибүүдые эрдэм бэлдэхэ туһалаха гэшээ тон харуулаха хэрэг. Тиммэн тула нэгдэххи классыа нүхэд үнгэрэн багшанарай мэрэгжэл дээшлэ институтта сугларжа, методическай болон методическай багшанарай үндэһе шагнаһан, практикческэ семинаруудта хабалдаасхан

Эхин классуудта илангаа нэгдэххи классыа, үхибүүдые найнаар, үхдэнь ойлгуулан унушуула хургаха гэшээ саашадаа тэдэной хуржаа замнын болодог юм, гэжэ Долгон Сысоевна тон зүбөөр хөөрөнэ. Нэгдэххи классыа олонхи үхибүүд үзэгдэлэй үедэ уншажа, уншаһанаа тоб байса хэлдэ үгжэ дадалтай болодог. Гэбшэнь зарим үхибүүд бэлээр уншажа хуралдаггүй. Тиммэ үхибүүдтэ багша үдэр бүри анхарала хандуула, хэблэлэй һүүдээр һонин ном уншажа үгэдэг, гоё зурагтай номууды өһөндгөн уншуулаха гэжэ оролдодог.

РСФСР-эй габьяата багша Гончар Банзарашевич Гомбесэ олон жэлэй туршада ажаллаха. Хургалтай шэб шэнэ байшанайтэй классуудын уужай, харуул, дуулан, хургуулаа хээжэ хээжээнэйһээ найнаар хуралсалтай шэнэ жэлдэ бэлдэб. Хургалтаа кинокартина ба гоё байхан зурагуудые харуулаха элдэб иянын аппаратуудые худалдажа абаад, хэблээд саг үргэлжэ хэрэгдэхэ болохой. Нүхэр Гомбесэ зундаа мэргэжэлдэ Улаан-Удэдэ дээшлүүлэхэ семинар лекцинуудые шагнахахаа гадна, шэнэ программаар худалжэ байхан Улаан-Удын аймагай хургуулинуудай баян дүй дүрлэлтэй танилсаһан, методическа журнал болон статьянуудые олоор уншажа, түрүү багшанартай уулзажа хөөрөлдөһөн юм. Мүнөө нэгдэххи классыа аналлана.

Буряадай АССР-эй габьяата багша Долгон Сысоевна Сысоева 33-дахн жэлдэ Хөжэнгийн аймагай хургуулинуудтай багшлана. Мүнөө Додо-Худанай эхин хургуулин нэгдэххи классыа худалжэ. Тэрэной хэблэлүүд өөрын маягтай, бэшэ багшанарай хэблэлээ нэгдэл оидоохон байдаг. Хургуулида ерөнхон үхибүүдэй хэлэ үзгөөр хэ, балжуулаха. Уран гоёр уншуулаха хургаха г-һэн зорилго хэблээл бүхэндөө табигда.

Эхин классуудта илангаа нэгдэххи классыа, үхибүүдые найнаар, үхдэнь ойлгуулан унушуула хургаха гэшээ саашадаа тэдэной хуржаа замнын болодог юм, гэжэ Долгон Сысоевна тон зүбөөр хөөрөнэ. Нэгдэххи классыа олонхи үхибүүд үзэгдэлэй үедэ уншажа, уншаһанаа тоб байса хэлдэ үгжэ дадалтай болодог. Гэбшэнь зарим үхибүүд бэлээр уншажа хуралдаггүй. Тиммэ үхибүүдтэ багша үдэр бүри анхарала хандуула, хэблэлэй һүүдээр һонин ном уншажа үгэдэг, гоё зурагтай номууды өһөндгөн уншуулаха гэжэ оролдодог.

Аруунын аймагай эхин хургуулинуудта дүй дүрлэл эхэтэй багшанар олон юм. Тэдэной дунда Хорго нотагта олон жэлдэ багшалажа байхан Гүндэ Номтоевич Данилдоржиние тэмдэглэмтэ эр. Багша Данилдоржини мүнөө жэлдэ ямар 25-дахна нэгдэххи классыа аналлана байна. Олон жэлдэ багшалажа, баян дүй дүрлэлтэй болоһон багшын өөрынгөө найн дуураан нэгдэххи класс бэлдэ даажэ абаһан эдэххи үүсхэлдэ дурдангүй үнэргэ болохо аалт! Хургалтай «Узгал» үзэжэ дүүрэгдэ, «Түрлэх хэлэн» гэжэ ном мөө уншажа эхилэхэй. Классыайн үхибүүд булта нэгэ жэлдэ хурана. Шэнэ программингаа зүйлүүдые ядаматгүй ойлгоно.

Нархатын эхин хургуулида «Арадай гэгээрэлий отчиник»

Эрээдүйн багшанар үзэл сурталтай талаар тон найн бэлдэхэлэй байха ёһотой. Яахалаа гэгбэл, шабараа буржуазна элдэб үзэл бололой эбсэггүйгөөр хүмүүшүүлэхэ уялагтай бшууби.

БАЯР ХҮРГЭНЭБ

Багшын мэргэжэл манай бүтэһхидэ бутланданнай шахуу халаагай. Минни эхэ дайн соог

ҮЕЫНГӨӨ ЗОХЁОЛШОДОЙ НОМУУД ТУХАЙ

(Үргэлжлэл. Эхнийн мартын 26-наг номрог.)
Тинхэдэ Цэрэн-Дулма Дондогой дээрэ дурсагдан поэтдо ордохой оймоо урид лэ ханданаан байха. Сугаа шүлэг найруулжа захалхан нүхэдэнь зариман «профессионалууд» болонхой, Москвагийн номой хэблэлт үүдэ саг үргэлжэ тоносоогожо байдаг. «Хэблэлэн хүн хээли алдадаг, абахан хүн яна зуудаг» гэдэгнэн одоошье удхатай болоно ха.

Ц.Д. Дондогой шүлэгүүдэ ехэ шархагаар бэшэж гэжэ зэмлэхэ ханаа бэшэ. Шүлэгүүдэ бэшэжэ гэжэ, номуудынь саг түрэлжэ гаралжа байдаг. Зүгөөр шүбүүнэй дэлбэрхэ дэлбэрхэ тухай мурхайнаа бүри хоолуур ниндэхье оролдодог бэймэй. Тинхэдэ поэтесса энээн тушаа ханаада табинагуу гү, али «бурхан баабанда» найдаана хэбэртэн. Хэды тингэбэшье онсо өөрөн маг шэнжэтэй, имгалт эхэрэ ёһонтой урин эөөлэн, үнжэгэн даруу аялгатай байлхынь үшөө түрүүшын ном гэршлээ бэн. Энэниень нөдөндө жэлэй һүүл багта Буряадай номой хэблэллэе гарахан «Эсэгэдэ бэшэ» гэдэн номын үшөө дахин эли бодо гэршлэнэ.

«Сэгий гүйнэ»
Сабшажа нэгэ түргөөр.
Наранни хорхой, ойдон даа,
Нараннига сайтар юу хэбэнб?
— гэжэ бэшэ.

Энэ мурнууд гансашье поэтессэ өөртэнэ хабаатат бэшэ, харин бүхэ уран зохёолшодто хабаатан гэжэ ханаахар. Гадна үдэр хоногой юрьендэ тархаа эрьсэд, бээ дээгүүр тоодог зарим хүнгэн сэдхэлтанине түр зуурын амжалтааа харгылхэе гадна, ажабайдалай дүлэтэ амскалаар соробиһилон зохёолуудыне энэ ханаанда шадал эргээдэ бэшэжэ үрдхыне хануулна.

Ажабайдал найса мэдэхэ хүн нимэ тобиолол хэдэг абада. Нөдөндө ороһон бүхэ шүлэгүүдэнь танилсаад байхада, сэхынь хэлээдэ, поэтесса туйланан амжалтаараа ханаага остоһые амартай гүйнэ, хэнийшье ургалаагүй шүлэг-хулаагы ургалаа тэгүүлнэ гэжэ ойлгонобди. Энэнь илангаана «Тэмсэл», «Наранни, дулаасуул», «Дүрбэн муртай шүлэгүүд» гэһэн бүлэгүүдтэн тодоор элирнэ. Эхэрэн хүнэй хуби заяан, инэг дурэн тухай толотомо хурсаар бэшэнэ, Гэбэшье зарим мурнуудынь хүнэй сэдхэлдэ гүннэ түрүүлхэдэ гүйнэ. Нөгэл тинхэ бөдүүлэгдээгүй хүсэл тухай гү, али «уяанһаа алдуурһан» инэг дурэн тухай гунгиндан бэшэбэшье, шүлэг бүхэндэе урма зориг бадаруулма тобиолол хэнэ.

«Наран ноогоныне үхэхэ дургүйн,
Наран тэгээ шадалаараа,
Намайе гэхэхөгүйш даа, үйлэ хубим;
Намаа бэшэ, биһни хүн гүби!»

— гэжэ поэтесса тон зүб тобиолол хэнэ. Уршашгүй юумэндэ орохо тогтоо хамта зарим хүнүүд урчу дургуу болоод, «үйлэ хубим» нимэ байгаа ёһотой гэжэ мэтын ярууу тобиолол хэдэ, бүхэ юумэндэ ноожоргүй болохо ханадаг. Тинхэдэ «үйлэ хуби, хуби заяан» гэһэн өрөөлөнэй дулдыдана гэжэ автор хануулна.

Гэхэтэй хамта поэтесса гуур-

һааа политическа лирика тээшэ задана. «Хадын оройнууд» гэдэн балладныне уншахада, хүн бүхэн алхам бүхэнэйгөө түлөө (тэрэнь буруу гү, али зүб гү — хамаагүй) харюусалгатай байха ёһотой гэжэ ойлгонобди. Мүнөө үе сагта, хоёр ангийн хоорондох хөмөрөөнөн шангадад байхада, нимэ зохёол илангаа хэрэгтэй ха юм. Бүхэнь альдэн, Освенцимэй аюулта муухай ушар Вьетнамай, арабуудай газар дайда дээрэ империализм бүлтарагшад мүнөө нүжэрөөнэ гэһэнэ. Хоридхо зуун жэлэй алууршадан муухай хэрэгые үндэһөөрнэ буруушаалһан, шүүмжэлһэн тухай сэдхэлэй өөрөөр хашхарангүй, харин бүхэ үг угиниень даамай зохиодог талбарилжа, эб найрамдалтай амгалан тайбан байдалай түлөө эрд шүүд тэмсэхые «хамгаг эхнүүдтэ, хамгаг намгадта» хандана, уряална.

Дүрбэн муртай шүлэгүүдэнь, минни ханаада, манай буряад поэтэдэ урдан үшөө дайралдаагүй абадал хаш. Зүгөөр ехэ юумэн тухай дүрбөхөн мур соо хэлэхэдэ бэрхэ юм бээ. Тинхэдэ Ц.Д. Дондогой ажабайдалай бүхэ талые хөрхоор хаража философско удха шанартай тобиолол хэжэ шадана. Буряад хэлэй баялгыне алиһе талһаанан зүбөөр харуулжа, нэгэ үгын олон янзын удха, шанартай байлхыне гайлбарлана. Туршалгангай далай уршаштай, гэбэшье бүхэ юумэн ёһо гуримтай, өөрын хэмжүүртэй бэймэй.

«Эсэгэдэ бэшэ», «Шаналал», «Бэшэ» гэдэн уянгата шүлэгүүдэнь, сэхынь хэлэхэдэ, хүнэй сэдхэл дайрангагүй. Энээн тухайда поэтесса, өөрөөшье тухайлажа магад. Тингэбэшье шэнжэлээд үзэе.

«Уяанһаа алдуурһан» инэг дурэн, бөдүүлэгдээгүй хүсэл тухай «Бэшэ» гэжэ шүлэг тодоор хэлэнэ гэжэ гү, али «Шаналал» гэдэн шүлэгөө хайрата тобиолгоод гэрэлтэ дүрхсэлдэ зорюулна. Одоошье сэдхэл уруулаар хөмөр хэблэһэн яһаа би гэжэ ханааштай. Тингэбэшье поэтесса өөрын сэдхэл уршаагүй, минн лэ ухаанһаа абаһан мурнуудыне хүсөөр шахуу няахаржина. «Халаг даа, хай даа» гэжэ домоглоһонтой оройдоо хэрэггүй гэжэ ханалтай. «Утлэн гү, али эдирхэн гү гэжэ үхэл итагдаагүй — ямар харатай!» гэдэн тобиолол зүб гү? Минни ханаада, нимэ тобиолол ямаршыне үндэһэ баримтагүй, буруу гэһэнэ. Икхэнэи гөж буряад аялга дуун ходоодо зөдлэжэ, ханхнажа, акамидарта гэһэнэй хэтын хэтэдэ халбарна байдаг шуу. Тинхэдэ бүхэ юумые муу тээшэн бөдөнгүй, харин асфальт шүлүүе хөдөр ургаха шадалтай байн аяхан урлэй хүнэй сэдхэлдэ урчуудай ёһотойбди. Тинхэдэ «Эсэгэдэ бэшэ», «Бэшэ» гэдэн шүлэгүүдэнь ёһотой буряад шэнжэтэй бингэ бөлжө шаддагүй, удханага, уран найруулһанга талар С. Бессиний шүлэгүүдтэ тон адлирхүү. Зүгөөр табилд жэлэй санаахи хүдөө ногайтай шижэ шарай, хүнүүдэйнь абаран, аяг ашаа тэд ондоо байгаа хааб даа. «Аянда мундэлһон дууруу» гэдэн поэмэ зургалалай гэхэ гү, али персортай маягаар бэшэгдэнэ байна. Мүнөө сагай хоншоодой ажабайдал, ханаа бодол, зориг эрмэлзэл харуулжаа оролодо.

Гэбэшье гол геройнуудынь образ ден лэ халирхайгаар харууллагад гэхэ гү, али поэтессын өөрын образ тэдэниень халхалжа ханаана. Гадна автор олон ушарта гөөрөө наадажа халангагүй. Дүрбэн муртай шүлэгүүдтэн (наламбурнуудтэн) дайралдаашье гэлэй. Харин поэмэдэ тэрэнэ дабахандай нэгэл тингэ хашартай, аягүй шэнги болно.

«Наран элбэгээр хаяа
Нахидай дээгүүр туяа,
Улайса тэнгэрин хаяа:
Угаа жаабартан хаяа?» гэдэн гү, али

«Халиртай, тунайша, гүйхөн
Харюу үгэхэ бэшлэн,
Сөплимаагай гурган гүйхэн» —
Сэдхэлэйгээ гүг бэшлэн!» —
гэхэ мэтын

хүрмэлдэһэн рифмэтэй бадагууд дайралдажа халангагүй.

Зүгөөр поэмэ тухайн «ханамжа хэлэнгүй гаража болохогүй. Нэгдэхээр, энэнь номойн хадые ээзлэнэ, хоёрдохор, поэзини томо жанрта шэлжэн орожо захалхыне гэршлэнэ.

«Эхилхэм баһал дуугаа
Эгээлэй баатар тухай», — гэжэ эхилхэдэнь

тон шухала юумэн тухай хөөрхэнь гэжэ найданабди. Тээд алар 14 бадагһаа бүридэһэн түрүүшын бүлэгтөө нара, сагай улари́л магтан домоглоно, «гүнзэгэ угда бэдэрэшье» зарим поэдүүдтэ хахуули хаярадые туршана. Зохёохы ажалда сэдхэ хабаатат зарим асуудалаар үгэ буялалдахада тунатай юм бээ. Тингэбэшье «сэсэргэнэ» хуууд шүлһөө, сэсэнэй долгиндо абада» гү, али «ахаа уралаа зуугаад, хабшын даа дала мурөө» гэжэ хэлэхэдэ аягүй, хэрүүлэй зугаада адлирхүү болохо ханаа.

Юун тухай поэтесса хэлэхэ ханааб?
«Заха эхигүй шүлэгөөр замбинн зулай магтахада «шурэн бэрхэ аад, мүнөө сагай шухала асуудалаар хонирхонгүй, «гүндүү ажалта баатарнуудыне» өбөөрөгүнй абадала ойлгой ха юм. Тухайлаха, поэтесса бүхэ юумэний түлөө харюусалгатай байһанаа мэдүүлнэ. Тинхэдэ «шүлэг бүхэнэ мурдуулыне», ёһотой шүүмжэлэл, шэнжэлэл хуулыне арсагагүй хэбэртэн.

«Янар бүринэм нэтрүү» гэдэн хоёрдохон бүлэг дотороо мун баһа сагаа нара, байгала, жаабар тухай хангоордана. Поэтессын найруулһан герой — нэгэлэй баатар гү, али гүндүү ажалта баатар тухай элдэше хэлэгдэнгүй. Саашаандай автор Сэдэб ахайда хуржэ эрэнэ. «Хоймор тухай шөнбэлэй» гэдэн үшөө бүлэгтөө ёһо занштал, урданай эхэнэрэй үйлэ зүйн тухай, мүн өөр тухайдаа хэлэнэ. Тээд энэ бүлэгтэн «Эгээлэй баатар» баһа байхагүй. «Хондой асуулай амин», «Тэгэ гү, тэгэ гү» гэдэн хоёр булэгын хоншоин Соплимаада зорюуллагаданхай. Зүгөөр мүнөө үелн хоншоин образ эндэ али тодоронгүй. Автор Соплимаатай хамта хоншоид шухалада оролсоно. Унан царай хурьгадтай носолодожо сүлөөгүй байһан хоншоидой ажал хэды пьесаһэн хүндэ гэршэб. Сэхынь хэлэхэдэ, тоднэр үдэр бүри баатаршадга хэнэ ха юм.

Ц.Д. Дондогой түр поэмэдэе онсо өөрын магт шижэ оруулахыне

оролдошыне наа, «гүндүү ажалта баатарнуудыне» бодогоор харууллага шаддагүй. Түл абагал, тэгэ дуураада, саһата шуурган тухай урданыше бэшэгдэн аабза. Тинхэдэ хуульчтэнь нула, геройнуудынь үйлэ хэрэг дэн лэ хилбархан. Автор хоншоидтой хамта абалсана, хөөрөлдөншыне. Энээн дээрэһэе харахада, хоншоидой ажабайдал хэнэ бэшэе һайн мэдэхэ гэжэ ханааштай. Тингэбэшье тэрэ хамсыгаа шуужа оролсоногүй, харин хажуу талһаа хаймадан хараха хэбэртэй.

Мүнөө үеын хоншоин урданай хида орходоо тэд ондоо ха юм. Түхэл шэнжэншыне, зүрхэ сэдхэхлыныше, абари зангыныше, аяг аашаныше хубиланхай. Бүхэ юмэн тухай ёһотой философ шэнги хөөрэн хүүзэн байдаг шуу. Тинхэдэ «хоншоидон зуун жэлдэ хоншоидон хуушаараал» гэжэ поэтесса бэшэвэ. Зүгөөр уршашгад энэгээр хоншоидотгүй, харин хоншоидон аян абарисе һайса мэдэхыне эрмэлзээд гэршэ.

Инаг нүхэрөө хайрлажа, орондонь түл абалсаха ойлсоһон Сэдэб тухай автор халта дурдаадына. «Наял табинда шаханги» ябан герой юу хэн нилээд үзэһэн, эсэгэ ороноо хамгаалгын дайндашыне яабалсан намтартай.

«Үдэртөө ото хайрлажа,
Үдэсэ болоходо эсэхш,
Үе мусунуудын хуларжа,
Үргэнштэээ манэ тэмсэхш», —
гэдэн

мурнуудыне уншахада, хоншоидой ажал хушэр хүндэ гэжэ ханалтай. Саашаандай Сэдэб баһана түшөөдэ ханаана, дайнда ябанан тухайдаа зүүдэлэн амжана.

Урма зориг бадаруулма ажалай абылас харууллагадгүй. Зүгөөр үдэр хүнүгү хайрлажа байһан хоншоидыне зураглаашыне наа, эгээл эндэһэе бүридэн гараха шухала асуудалаа автор хулжана.

Хоншоид мүнөө болотор юундэ хайрлажа, тухашарха ушартайб? Энэндэһе онсо өөрын шалтагаан биһи ха юм. Энэ асуудалыне ухашалан тайларһангад, социальна худалтай болгохыне оролдоһон гэршэмээр. Тинхэдэ Соплимаа ямаршыне хүнтэй адли тэгшэ хөөрөлдэхэ, арсалдаха дүүрэн аргатай ха юм. Тингэбэшье Соплимаа дэн лэ аали номгон, хэдэл гэдэн ажалла хараад лэ ябадал хүн болоно.

Поэмэдэ оройдоо хабаатат бэшэ хууулыне шоо шобто домролһон баатаруудыне автор дамы хэрэглэнэ. Икхэнэ, «тэгэ хунуу», «ахажай гүй хурга тарихан», «адам бүхэн сохобтоо алдаггүй бододог нүхдыне» гэжэ мэтын мурнууд шэнжэ хажараар дуулдана.

Нилээдгүй дүй дүршэлтэй болон зохёолһын найруулһан поэмэ гэжэ хэлэхын аргагүй, минн лэ үзэхэмжээд репортаж шэнги болоо гэжэ ханамаар. Иимэрхүү хөөрөө үлдэхэдэ хэн хэндэмнайше аягүй юм бээ. Абаһан тэмдээд хүнгэхэ ноор хандажа, образ тухайдаа уридшалаң ёһотой бодонгүй зохёол бэшэхэдэмнай буршыне аюултай ха юм. Энээн тухай Ц.Д. Дондогой хоншоныне дутуугүй мэдээ ёһотой. Тингэбэшье дээрэ дурсагдан поэмэдэе дэн халирхайгаар хандаһанынь, удхынь гүнзэгэ рүүлзэгүйнэ гэмшэлтэй.

М. ОСОДОВЕ,
(Үргэлжэлэһын хожом гараха)

АНГУУШАДАЙ БАЯН ОЛ

Хорин ангай ажахын ангуушад үбөлэй таарамжатай сагыне шадамаараар хэрэглэжэ, ой тайганаа баян даягар олзотой бусаба. Тус ажахын үнийн ангуушан Иннокентий Филиппович Серышев 100 гаран хэрмэ, үлгэ бариха, түсбэтэ даабаряа үлүүлэн дүүргэбэ.

Дүй дуршал ёхотай ангуушан Давыд Степанович Громов колдктивэйнгээ дуида хүндэтэй болохоор үнийн юм. Тэрэ агнуурида гарахада, ходоолол байн олзотой бусажа эрэдэг. Мүнөөшье үбэл баһа олон ан бариха, нүхэдэйнгөө магтаалда хүртөө.

Зурагууд дээрэ: Д. С. Громов баян олзодо мурсынаа баяна.

Үнийн ангуушан И. Ф. Серышев (баруун талдан) олзотой барихан «дөөлөн алтая» ангай арша туншан абадаг пунктыне даалгма М. В. Свистуновто туншажа байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фото ба текст.

ШАДАЛТАЙШУУЛ ШАЛГАРХАНЬ

Дүрэ буялалдаглар Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлһын түлөө нэгэл мурсыон хатын мяха-консервын комбинадтай соёлтой байһанада үнэгэргэдхэны. Тус мурсыонд Якутск, Эрхүү, Шэтэ, Кызыл (Тувин АССР) хотонуудай болон Усть-Ордын ба Агын буряад национальна округуудай бар хүсэтэ барилдаашад, СССР-эй спортын мастерууд Виктор Баймеев, Валерий Иванов, Мэлэ Балдаев ба бусад бэрхэ спортсменуудай хабаадалгаагаар,

хамта 3 команда городоингоо нэрэ хүндыне ха юм. Мун энэ мурсыонэй хонирхотой гэрхэн дамжаагүй. Юуб гэхэдэ, Яхадый команда буялалдаха барилдаагаар дэлхэйн чемпион Алексеев, дэлхэйн ба Европын чемпионууд руушын хууруудыне эзэлһэн хоёр спорт хабалдагша, олбог дээрэ шангахан тугалды болохоор хараалагдана. Иимэ мурсыон манай руушынхыне үнэгэргэдхэ байна.

В. ЛЫГДЕН

Мунэ

ХИЛЫН СААНАНАА

СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ УДАРНИГУУДАЙ МАНЛАЙ

УЛААН-БААТАР. ТАСС-ай корр. К. Болдохон ингэжэ дамжуулаа:
Социалис Ажалай ударнигай нара эргын түлөө худалһон Монголой хүдөөгэй ажалшадай аунда хэб эрэхэ тутам улам бүри ехэ далайсатгайгаар дэлгэрнэ. Энэ худалһондэ гүрэнэй ажамжуудай 30 мянга шахуу худалһондэ, худөө ажахын мэргэжэлтэд хабадана. 1.500 гаран үйлдэһондэ зарим бригаданууд, мал ажалай фермнүүд социалис ажалай коллективэй нэрэ эргын түлөө тэмсэна.
В. И. Лениней түрөөр 100 жа-

Үнэн зүб эрилтэнүүдые дэмжэлгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-ы хүсэдөө мэдэрха, уласхоорондын гол ёһонудта үндэһалэн Германин хоёр гүрэнэй хоорондохой харилсаа хайжааруулаха зүб зүйтэй эрилтэнүүдые дэмжэн ханамжалууд элдэб орууулаха абтана. Имангал уласхоорондын ёһо гуримжа үндэһалэн Германин хоёр гүрэнэй хоорондо үнэхөөрөө тэгшэ эрхтэй, тунатай байн харилсаа тогтоожо болохо байһан баримтые Баруун Германин правительство анхаралдаа абаха ёһотой гээд Ирагай адвокат, 36 найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй гэшүүн Абдэй Вакхай Махмуд мэдүүлэе.

Палестин партизануудай ябуулганууд

АММАН. (ТАСС). Палестин организацитай партизан отрядууд израиль сэрэгүүдтэ шангахан сохилоһондыне хажал байһан. Голанска хануудта эзэмдэгдэн Тель Аль-Битар ба Вади Ас-Сакни гэжэ һуурын газарнуудай хоорондохой стратегическэ шухала уда шанартай хуурыне «Аль-Асифай» организацитай отрядуудай нэгэн тэмдээ. Энэ абуулга хэдэхэдэ, партизанууд хоншоидоо ороонгуй гээд Палестинийн үндэһалэн коммунистичэскэ элдэ толидогдондэ коммюнистичэскэ элдэ гэршэлэнэ.

Дабаси гэжэ райондо (Голанска хануудта) израиль подразделенинуудтай нэгэндэ отрядуудайн нэгэн мартын 24-най үлгөөгүүр довтолго хээ

Эзэрхэг түрмхэйшүүл буруутаа

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай, Англин, бусад зарим ороноудай түлөөлгөшадэй элитээр эсэргүүцэжэ орошыне наан, гражданска хүн зонной өрхыне хамгаалагшаа хамааттай 1949 оной Женевскэ конвенцине сахилһаа Израилин эрид шууд арасшыне буруушаалан резолюцине хүнэй эрхэн талаар ООН-ий комисси баталан абаа.

Мавританин, Индин, Ливанай, ОАР-ай болон Югославин түлөөлгөшэдэй дурдахдан резолюцине проектын түлөө арбан хоёр гүрэнэй, гэрэ тоодо Советскэ Союзай делегаци дуугаа үгөө. Израилин делегаци дуугаа үгэлгэдэ хабаадалсагүй, США-гай, Англин, бусад хэдэн Баруун

Гол аюулын — США-гай эзэрхэг түрмхэй ябуулга

ХАНОЙ. (ТАСС). США «бөө даанхай, бүрин бүтэн байха зүб замбана» Бомбоджыне гаргахана «Һөднэ» гээд Урда Вьетнамай «Сүлөөлгэгэ» гэжэ агентствэ Камбоджой ханхан болһон үйлэ хэрэгүүдыне тайлархала агуура түлээлэгэнэ. Камбоджодо, мун Вьетнамада, Лаостэ эсэргүү эзэрхэг түрмхэй абуулгануудайн гол аюул США-гай, тэдэнэй туһамаршалһаа элпэтэй гэжэ бүхэ түрүү үзэл боллоот хүнүүд мэдэнэ, — гэжэ агентствэ заана.

Энэ эзэрхэг түрмхэй абуулган аюулыне үндэһөөрнэ үгы хула тун Индохитай ардууд америкн эзэрхэг түрмхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлдэжэ жагсаха ёһотой.

«Бөө даанхай байдалаа хамгаалаха Камбоджын ардай тэмсэлэе манай ард эрид шууд дэмжэнэ, — гэжэ «Нян Зан» газетэ тэмдэглэнэ.

Эрид шууд буруушаалга

ДЕЛИ. (ТАСС). Камбоджын довтолһон хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсыне эрид шууд буруушаалһыне дэлхэйн эб найрамдалда дуратай ардуудыне Делин олонитын митингдэ хабаагашад урвалаа. Визиндин 36 найрамдалай Советэй, Ази ба Африкын ардуудтай ханал нэгдэлгэн Бүхэндин асоциаци энэ митингыне эмхидхэн байгаа.

«Лаосой довтолһон хэрэгүүдтэ империализм гүрэнүүдэй тэгшэй туһамаршад улам бүри ехээр хамааралсадаг болохо байһыне» митингдэ хабаагашад мун лэ буруушаагаа.

США хадаа Лаосой газар нотагуудыне агарһаа довтолгыне дары түргэнээр боюулжа, туһамаршалһаага сэрэгүүдыне тэндэһэе гаргахала, 1962 оной Женевскэ хэлсэнүүдыне дүрлэтэ болгохо хойшлуулашагүй хэмжэнүүдыне абаха ёһотой гээд митингийн баталан абаһан резолюци соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Юумын сэн хүндэрнэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай ажалай министртыне ажалай статистикын бюорог тухайга мэдэлүүдэй ёһоор, акамидаран һуулын тугада шухала болдог юумын сэн февралы харада нөдөндө жэлэй тус нарында орходоо 6,3 процентээр ехэ болоо.

БҮМБЭГЭ

Нэгэтэ намарай үдэр бэлэй. Гаашаа гарахадан, Даамха гэжэ үлэшмэнай харалсынь ойро һуужа һууба. Хэдэн хонг соо харагдаагүй нохоймнэй гэнтэ би болошоод байха ха юм.

Гэртэ гүйжэ ороод, хилээмэ гаргажа, Даамхадэ үгэхэдэ, тэрэмни амаа ангайн, саб шүүрээд, элихэрхидэ. Хэды хэды амаа додосогоодот, сабшалаагүй томо хара нидөөрөө гэдэн, үшөө хилээмэ асара гэнэншүүрээ хараад, хоёр хүл дээрэе сомойн һуушааб.

Баһа гэртэ орожо, хилээмэ абаад гараабди. Даамха шаджэ үгэлэн хилээмэе эдингүй, урдаанам хаража, һуула шарбагануулаад, гангинаба. Гэнтэ Даамха үнөөхи хилээмэе зуугаад, баруулажа гүйжэ ябашаба...

Нэгэ хэды хоноод, гахайга эдэлүүлхээе ошоходом, хаанаһынь дүтэхэнэ нарихан абган

«ПРАВДА БУРЯТИИ»
МУНВЭДЭРЭИ
НОМЕРТО:
Нэгэдэхи хууда һ а н д а:
«Июонин 14 — һунгалтын үдэр» гэдэн түрүү бэшэг.
«Лениней заабаряар ажахыгаа эрхилхэ» гэдэн Г. Харченкын корреспондентичэ. Республикын колхоз болон совхозуудта сабиалан, тариалан найрааруулаха габшагай хоёр нарын ябаса тухай мэдээлэлүүд. КПСС-эй обкомой бюорогтой тогтоол.
Хоёрдох хууда һ а н д а:
«Эдэбхитэды хүмүүжүүл-

Манай адрес, телефонуу

г. УЛАН-ҮДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 3440, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 60-01, отделе: партийной жизни — 60-91, сельскохоз хозяйства — 60-63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленно-строительств — 61-35, советского строительства и быта — 60-01, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, формирования — 34-05, общественной приемная — 56-62, машинопись бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.